

ЧУРАЄВА Ганна,
*здобувачка вищої освіти
спеціальності «Економіка»
Донецького державного університету
внутрішніх справ*

**Науковий керівник:
ГУЗЕНКО Олена,**
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри господарсько -
правових дисциплін та економічної
безпеки факультету № 4
Донецького державного університету
внутрішніх справ*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК РЕГУЛЯТОР ДІЄВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО СЕКТОРУ КРАЇНИ

Фінансова безпека країни виступає ключовим регулятором розвитку економічного сектора країни. Беззаперечним є той факт, що саме фінансова безпека надає відповіді на питання дієвості бюджетного сектору економіки, фінансових ринків країни, можливості захисту підприємницького сектору, податкових змін з окресленням впливу на накопичення грошового ресурсного потенціалу країни взагалі. Порушення фінансових вимог та платіжної дисципліни різними суб'єктами стало відбуватися частіше на основі зниження рівня їх фінансової безпеки, що у більшості випадків викликано негативним впливом воєнних дій в Україні, які спровоковано російською федерацією. Усе окреслене вказало на доцільність та сучасність обраної проблеми дослідження.

Питання фінансової безпеки країни не є новим, проте залишається предметом дослідження багатьох науковців, які дають доволі змістовні поради її зміцнення, проте обмежуються проблематичною сферою обраною для вивчення. Разом з тим, ми вважаємо заслуговують на увагу праці таких науковців як В.Г. Федоренко, І.М. Грищенко [1], О.С. Білоусова, В.І. Гаркавенко, А.І. Даниленко [2], З.С. Варналій [3], С.В. Свірко [4] та інші. Автори монографічних досліджень звертають увагу на проблематичний та рольовий аспект фінансової безпеки країни, проте надають доволі різнобічні

уявлення про її сутність та значення у розвитку економічного сектору країни взагалі.

За результатами проведених досліджень можна стверджувати, що економічне зростання будь-якої країни неможливе без забезпечення його безпеки, як на рівні національної економіки, так і у фінансовому секторі. Саме фінансовий сектор надає відповідь на питання обороноздатності країни, можливості виконання нею узятих на себе соціально-економічних зобов'язань перед суспільством. Актуалізує підняту проблему в Україні введений воєнний стан, який породжує значну кількість викликів для розвитку макроекономічного та мікроекономічного рівня.

Як показує практична фінансова діяльність без розуміння сутнісного змісту фінансової безпеки країни, яка виступає певним регулятором економічного сектору країни практично неможливо розробити управлінські цикли, які б забезпечили її зміцнення.

Так, О.П. Гетманець [5] вважає, що фінансова безпека країни є правовою категорією та визначається, як «...узгодженість та збалансованість фінансової системи, здатність її протистояти зовнішнім та внутрішнім загрозам і забезпечувати в процесі функціонування захист національних фінансових інтересів на всіх рівнях господарювання».

В свою чергу, О.С. Власюк [6] пропонує розуміти понятійну категорію «фінансова безпека» як «...захищеність інтересів держави у фінансовій сфері, зокрема такий стан бюджетної, податкової, грошово - кредитної, валютної систем, фондового ринку, фінансів банківського та реального секторів, детінізації економіки, який гарантує спроможність держави ефективно формувати і використовувати фінансові ресурси для забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку».

Дещо іншу думку висловлює З.С. Варналій [3], який розглядає фінансову безпеку як «...стан фінансової системи держави та її складових, що характеризується наявністю необхідних умов для забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку країни». Таке твердження підкреслює

взаємозв'язок фінансової безпеки не лише з розвитком країни, а, й з її пріоритетністю в забезпеченні розвитку саме економічного сектору.

У своїй праці, С. Білоусова, В.І. Гаркавенко, А.І. Даниленко [2] стверджують, що класичним є підхід до сутності фінансової системи та її безпеки як єдиної за своєю природою (сполучаючи різні форми і методи), що складається з двох підсистем: перша – це державні та муніципальні фінанси, що включають бюджети, позабюджетні державні цільові фонди, державний та муніципальний кредит, фонди обов'язкового державного страхування, фонди державних кредитних установ та децентралізовані державні та муніципальні фонди які входять до складу фінансової безпеки, а друга – фінанси господарюючих суб'єктів, які складаються з фондів підприємств, котрі займаються комерційною діяльністю, фонди фінансових посередників та фонди некомерційних (неприбуткових) організацій і також становлять певну частку фінансової безпеки країни взагалі.

Ми вважаємо, осучаснення змістовності понятійної категорії «фінансова безпека країни» має відбуватися з урахуванням ситуації сьогодення та можливістю прискорення впровадження заходів націлених на її зміцнення.

У зв'язку з цим пропонується розглядати поняття «фінансова безпека» як комплекс способів та прийомів здатних забезпечити оцінку, аналіз та рівень стану економіки країни та фінансових ризиків, які необхідно нівелювати за рахунок впровадження управлінських важелів щодо адаптування заходів зниження загроз фінансово-економічній системі країни. На наш погляд такий підхід більш предметно розкриває дії уповноважених осіб макроекономічного та мікроекономічного рівня щодо системи фінансової безпеки країни. Крім того, окреслюється послідовність та системність подій, котрі необхідно виконати для зміцнення фінансової безпеки країни в майбутньому.

На основі вищевикладеного доцільно зробити ряд висновків. По-перше, фінансова безпека повинна забезпечувати розвиток національної економіки і бути джерелом для забезпечення безпеки діяльності у будь-якій сфері господарювання. По-друге, відсутність правового акту, який би визначав

порядок управління фінансовою безпекою країни призводить до появи різних наукових позицій її трактування. По-третє, надане авторське тлумачення фінансової безпеки більш розширено показує напрямок дій уповноважених осіб, які відповідають за дієвість механізму не лише фінансової безпеки, а й з позиції її впливу на економічну систему країни взагалі.

Список використаних джерел

1. Економічна безпека України: монографія / [В.Г. Федоренко, І.М. Грищенко та ін.]; за ред. В.Г. Федоренко. К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.
2. Ризики і загрози фінансовій безпеці сектору державних фінансів та шляхи їх подолання / [О.С. Білоусова, В.І. Гаркавенко, А.І. Даниленко та ін.]. К. : ДННУ «Акад. фін. Управління», 2013. 308 с.
3. Варналій З.С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації: монографія. К. : ВД «Знання України», 2020. 423 с.
4. Свірко С.В. Механізми державного управління бюджетною безпекою : монографія. Житомир, 2021. 436 с.
5. Гетманець О.П. Фінансова безпека, як об'єкт правового регулювання. Підприємство, господарство і право. 2020. № 3. С. 218-223.
6. Власюк О.С. Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації: монографія. Київ: НІСД, 2014. 432 с.